

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Янковий О.Г.

-
(підпис)
“ ”

2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка та стратегія розвитку підприємства»

(назва магістерської програми)

на тему: **«РЕЗЕРВИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ
(на прикладі ТОВ «Гранд Бетон»)»**

Виконавець:

Студентка II курсу ЦЗФН

Стогнієнко Катерина Віталіївна _

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Малишко Валерій Семенович _

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

З М І С Т

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ОБОРОТНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Склад і структура оборотних фондів підприємства	6
1.2 Показники обліку та оцінки ефективності використання оборотних фондів підприємства	26
1.3 Резерви та джерела економії оборотних фондів підприємства	35
Висновок до першого розділу	48
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОБОРОТНИХ ФОНДІВ ТОВ «ГРАНД БЕТОН»	49
2.1 Сучасний стан і перспективи розвитку ринку цементу, характеристика діяльності підприємства та його основні показники фінансово-господарської діяльності	49
2.2 Аналіз складу, динаміки та структури оборотних фондів підприємства	64
2.3 Аналіз ефективності використання оборотних фондів підприємства	70
Висновок до другого розділу	82
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА	84
Висновок до третього розділу	93
ВИСНОВКИ	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	98

ВСТУП

Актуальність теми. Економічна роль оборотних фондів у суспільному виробництві визначається, перш за все, тим, що переважна їх частина утворює головну субстанцію продукту. Значна частка матеріальних витрат у собівартості продукції при значних масштабах сучасного матеріального виробництва, визначає високу значимість кожного відсотка збережених матеріалів. Отже, раціональне використання оборотних фондів безпосередньо сприяє зростанню ефективності промислового виробництва.

Теоретичним аспектам категорії «оборотний капітал», «оборотні кошти», «оборотні фонди», «оборотні активи», присвячено праці багатьох вчених, таких як, наприклад, І.О. Бланк, Ф.Ф. Бутинець, С.І. Васишин, В.М. Гриньова, Є.В. Дубровська, Ю.С. Пеняк, Т.О. Партута, А.М. Поддєрьогін, А.М. Пужай-Черета, О.М. Сукач, Л.М. Хоменко, А.А. Чухно та багатьох інших. Проте, в даних працях не має єдиного підходу стосовно трактування поняття «оборотні засоби», у законодавстві відсутнє трактування виробничих оборотних коштів підприємства, не має чітко визначеної методики оптимізації та нормування обсягу оборотних активів, не до кінця врахована специфіка політики управління оборотними виробничими фондами на підприємствах цементної галузі.

Головною метою дослідження є визначення резервів і шляхів підвищення ефективності використання оборотних фондів підприємства, розробка практичних рекомендацій щодо їх ефективного використання.

Відповідно до мети поставлені такі *завдання дослідження*:

- розглянути економічну сутність, склад і структуру оборотних виробничих фондів підприємства;
- вивчити систему показників обліку та оцінки ефективності використання оборотних фондів підприємства;
- визначити джерела та напрямки економії оборотних фондів підприємства;

- проаналізувати сучасний стан і перспективи розвитку цементної галузі України та охарактеризувати діяльність ТОВ «Гранд цемент» та його основні показники фінансово-господарської діяльності;
- провести аналіз складу, структури та динаміки оборотних виробничих фондів підприємства;
  - здійснити аналіз ефективності використання оборотних виробничих фондів підприємства;
  - розробити заходи щодо підвищення ефективності використання оборотних фондів на підприємстві.

Предметом дослідження виступають теоретичні та практичні аспекти резервів і шляхів підвищення ефективності використання оборотних фондів підприємства.

Об'єктом дослідження є процес оцінювання ефективності використання оборотних фондів ТОВ «Гранд Бетон», головним напрямком діяльності якого є виробництво цементу.

Методи дослідження. Для досягнення мети кваліфікаційної роботи магістра та виконання поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження: теоретичного узагальнення – для дослідження економічної сутності оборотних виробничих фондів підприємства, їх складу та структури, визначення джерел і шляхів підвищення ефективності використання оборотних виробничих фондів, методи статистичного спостереження – для вивчення сучасного стану та перспективи розвитку ринку цементу; графічний метод – для наочного відображення статистичного матеріалу та схематичного подання теоретичних і практичних положень кваліфікаційної роботи; коефіцієнтний метод та метод порівняння – для оцінки стану фінансово-господарської діяльності підприємства; горизонтальний, вертикальний методи фінансового аналізу – для визначення динаміки та структури оборотних виробничих фондів підприємства; наукової абстракції та узагальнення – для розробки рекомендацій щодо поліпшення використання оборотних виробничих фондів на підприємстві.

Інформаційною базою дослідження для написання даної роботи стала статистична, фінансова та оперативна звітність підприємства, а також наукова вітчизняна і зарубіжна література з досліджуваної проблеми; законодавчі та нормативно-правові акти України з питань оцінки ефективності використання оборотних фондів на підприємстві; наукові статті, опубліковані у вітчизняних і зарубіжних періодичних виданнях.

Елементи наукової новизни полягають у визначенні резервів, щодо підвищення ефективності використання оборотних фондів на підприємстві ТОВ «Гранд Бетон».

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра автором опубліковано одну статтю у Студентському науковому збірнику ФЕУП університету.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (73 найменування) на 8 сторінках. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 105 сторінок комп'ютерного тексту. Робота містить 14 таблиці та 14 рисунків.

У першому розділі «Економічна сутність і значення оборотних фондів підприємства» систематизовано та узагальнено теоретичні питання визначення оборотних фондів, надано їх класифікація, розглянуто показники ефективності їх використання.

У другому розділі «Аналіз оборотних фондів тов «Гранд бетон» проведений аналіз оборотних фондів ТОВ «Гранд Бетон», а саме проаналізовано склад, структура, динаміка оборотних фондів за допомогою аналітичних таблиць та діаграм, проведено факторний аналіз на підставі багатофакторної мультиплікативної моделі.

Третій розділ «Шляхи підвищення ефективності використання оборотних фондів» присвячений основним напрямкам підвищення ефективності використання оборотних фондів, розроблено заходи щодо їх ефективного використання.

ВИСНОВКИ

Виходячи з вищенаведеного можна зробити такі висновки:

1. Оборотні засоби – це грошові ресурси, які вкладено в оборотні виробничі фонди і фонди обігу для забезпечення безперервного виробництва та реалізації виготовленої продукції, які беруть участь у виробничому процесі один раз і повністю переносять свою вартість на собівартість продукції. Оборотні засоби поділяють на оборотні виробничі фонди та засоби обігу. Оборотні фонди підприємства – це предмети праці, які повністю використовуються в процесі виробництва та переносять свою вартість на готову продукцію, не зберігаючи своєї натуральної форми. Для безперервного процесу виробництва та реалізації продукції кожне підприємство повинно одночасно мати оборотні виробничі фонди та фонди обігу, тобто грошові кошти для їх поповнення.

2. Для оцінювання ефективності використання оборотних фондів використовують систему показників, що диференціюються залежно від особливостей виробництва та видів сировини і матеріалів. Єдиної загальної методики проведення аналізу впливу ефективності використання матеріальних ресурсів немає. Існують певні наукові нароби, що пропонуються різними авторами. Узагальнюючими показниками використання оборотних виробничих фондів підприємства є показники продуктивності і ефективності оборотних фондів. В свою чергу вони поділяються на прямі та зворотні. Для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів використовуються узагальнюючі та індивідуальні показники. Для характеристики ефективності використання матеріальних ресурсів використовується система узагальнюючих та індивідуальних (часткових) показників.

3. Суттєве економічне значення для підприємства має раціональне та економне витрачання окремих елементів оборотних фондів. Економне використання матеріальних ресурсів надає можливість формувати оптимальні витрати підприємства, що може забезпечити

конкурентоспроможність продукції. Джерела економії показують, за рахунок чого може бути досягнута економія, шляхи (напрямки) економії – це способи, заходи з допомогою яких може бути досягнута економія.

4. Однією з важливих ланок промисловості будь-якої країни не залежно від рівня її соціально-економічного розвитку є цементна галузь, тому що здійснює істотний вплив на всі інші галузі і умови життя населення через роль цементу у будівництві виробничих потужностей, житла, виробничої та соціальної інфраструктури. «Гранд Бетон» – це виробнича компанія, яка спеціалізується на виготовленні та доставці бетону, а також будівельних розчинів і блоків ФБС. Заснована у 2008 році. «Гранд Бетон» – це виробнича компанія, яка спеціалізується на виготовленні та доставці бетону, а також будівельних розчинів і блоків ФБС. Заснована у 2008 році. ТОВ «Гранд Бетон» складається з декількох заводів по Київській області.

В ході проведення аналізу у 2 розділі роботи показав, що за аналізований період 2014 - 2016 рр. на підприємстві ТОВ «Гранд Бетон» відбувалося зниження всіх техніко-економічних показників, що характеризує не ефективне використання наявних ресурсів товариства.

5. Аналіз складу, структури й динаміки оборотних фондів показав, що за період, який аналізується питома вага оборотних коштів знаходиться у сфері виробництва, тобто оборотні фонди складають 67,32 %, 77,13 % і 65,13 % відповідно у 2014, 2015 і 2016 роках. Це зростання у 2015 році виникло за рахунок збільшення виробничих запасів та витрат майбутніх періодів, що також є негативною ситуацією на підприємстві.

6. Ефективне використання оборотних коштів підприємства грає велику роль у забезпеченні підвищення рівня рентабельності виробництва. Тому прискорення оборотності оборотних коштів є першочерговим завданням будь-якого підприємств. Термін окупності оборотних фондів знизився на 408 %, матеріальні витрати на 1 грн. прибутку зменшились, але все ж таки простежується нераціональне використання оборотних фондів.

У ході аналізу використання матеріальних ресурсів (оборотних фондів) було виявлено, що на підприємстві ТОВ «Гранд Бетон» виробництво продукції є надзвичайно матеріалоемним, при чому найбільший внесок у його формування справили саме витрати палива та енергії на технологічні цілі. У 2016 році в порівнянні з 2015 роком рівень матеріалоемності випуску 1 тонну цементу зріс з 0,45 грн. до 0,51 грн, тобто на 0,06 грн. або на 13,3 %, при чому зростання було зумовлене зростанням цін на енергоресурси.

7. З метою підвищення ефективності оборотних фондів підприємства були запропоновані заходи з економії матеріальних ресурсів.

Першим заходом щодо зниження матеріальних витрат на виробництво продукції є перехід з газу на кокс, в пропорції 75/25. Впровадження даного заходу вимагає значних капітальних інвестицій, по попередніх підрахунках вони складуть 97567 тис. грн. Проте його впровадження забезпечує економію палива у розмірі 38564 тис. грн., а термін окупності інвестицій складе 2,53 року.

Другий захід – скорочення і ліквідація втрат матеріалів, а точніше тіл наповнення з рахунок придбання вологого магнітного сепаратора за ціною 510 тис. грн. дозволить зекономити 281,792 тис. грн. у розрахунках на плановий обсяг виробництва на 2017 р. Таким чином після впровадження заходів повна собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) знизиться на 38564 тис. грн., а рентабельність реалізованої продукції складе 8,5 %.. Термін окупності інвестицій складе 1,81 року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артеменко О. Залежність результатів діяльності підприємств від розміщення оборотних засобів / О. Артеменко // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК. – 2014. – № 21(1). – С. 67-71.
2. Базилевич В.Д. Історія економічних учень: навч. Посібник / [В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай, П.М. Леоненко, А.П. Нестеренко] – К.: Знання, 2004. –1300 с.
3. Бечко П. К. Оцінка стану забезпечення оборотними засобами суб'єктів зберігання зерна Черкаської області / П. К. Бечко, Т. А. Деркач // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2011. – Вип. 7(2). – С. 26-32.
4. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. / Бланк І.О. – К.: Ельга, 2015. –724 с.
5. Боди Зви Финансы: Пер. с англ./ Боди Зви, Мертон Роберт К. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2003. –592 с.
6. Бригхэм Юджин Ф. Энциклопедия финансового менеджмента: Сокр. пер. с англ. / Бригхэм Юджин Ф. – 5-е изд. – М.:РАГС; ОАО «Экономика», 1998. – 823 с.
7. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз / За ред. Проф. Ф.Ф. Бутинця. – Ж.ПП «Рута», 2003. – 680 с.
8. Ван Хорн Дж. К. Основы финансового менеджмента. –12-е изд. / Пер.с англ. / Ван Хорн Дж. К., Вахович Дж. М. –М.: Вильямс, 2006. –1232 с
9. Василішин С. І. Забезпеченість сільськогосподарських підприємств Харківської області оборотними засобами / С. І. Василішин // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 1(3). – С. 58-65
10. Василішин С. І. Оборотні засоби сільськогосподарських підприємств та джерела їх формування / С. І. Василішин // Вісник Кам'янець-Подільського

національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. – 2012. – Вип. 6. – С. 233-236.

11. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / Гетьман О.О., Шаповал В. М. – 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 488 с.

12. Гриньова В.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. / Гриньова В.М., Коюда В.О. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2004. – 424 с.

13. Деркач Т. А. Вплив факторів на оборотність оборотних засобів зернових складів черкаської області / Т. А. Деркач // Агросвіт. – 2011. – № 23. – С. 34-37.

14. Добровольська О. В. Економічний зміст та джерела формування оборотних засобів аграрних підприємств / О. В. Добровольська, Є. О. Загребельна // Агросвіт. – 2013. – № 8. – С. 42-44.

15. Дробишева О.В. Роль оборотних засобів у виробничому процесі підприємства / Дробишева О.В. // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. Вип. 2. – С. 19-24.

16. Дубровська Є. В. Дослідження теоретичних основ щодо сутності поняття «оборотні кошти» // Вісник Хмельницького національного університету. – 2016. – № 1. – С.128-132.

17. Ерманова Н. Б. Финансовый менеджмент: Конспект лекций. – М.: Юрайт-Издат, 2007. – 192 с.

18. Економіка підприємства / Іванілов О. С., Кушнір Т. Б., Фурса В. А., Жиликова С. Г. Підручник / Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури. – Харків, 2007. – 704 с.

19. Економіка підприємства: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Г. О. Швиданенко, С. Ф. Покропивний, С. М. Клименко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 248 с.

20. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч.закл.] / О. С. Іванілов – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 728 с.

21. Казачков І.О. Напрямки удосконалення процесу управління оборотними коштами підприємства / Даньченко О.Е. [Електронний ресурс] www.zgia.zp.ua С.
22. Калініченко Л. Л. Аналіз тенденцій розвитку будівельної галузі та будівельної продукції України / Л. Л. Калініченко, Ю. Р. Сидорова // Молодий вчений – 2017. – № 4 (44). – С. 64-68.
23. Кларк Дж. Б. Распределение богатства / Дж. Б. Кларк, пер. с англ.: Д. Страшунского, А. Бесчинского; под ред. Л.П. Куракова. – М.: Гелиос АРВ, 2000. – 368 с.
24. Кошельок Г.В. Теоретичні основи оптимізації структури оборотних коштів підприємства / Кошельок Г.В., Коваль В.В., Белік Д.О. // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право: науковий журнал. Вип. 1 (78). – Київ: УДУНМТ, 2015. С. 45-52.
25. Кошельок Г.В. Факторний аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства / Кошельок Г.В., Малишко В.С., Маликова І.П. // Системний аналіз в економіці. – 2018. – № 5. –67-72.
26. Кулакова С. Ю. Методологічні аспекти управління оборотними засобами підприємства [Електронний ресурс] / С. Ю. Кулакова, Д. М. Лозовський. // Ефективна економіка. – 2013. – № 11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_11_72
27. Локшин Э. Ю. Вопросы экономии материальных ресурсов в промышленности СССР / Э. Ю. Локшин. – М.: Госкомиздат, 1960. – 365 с.
28. Маркс К. Капітал. Критика політичної економії / Маркс К. – К.: Видавництво політичної літератури України, 1982. –932с .
29. Маршалл А. Принципы экономической науки / А. Маршалл. – М.: Издательская группа «Прогресс», 1993. – Ч. 1. – 414 с.
30. Нестеренко С.С. Оборотні кошти в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua).
31. Нікбахт Е. Фінанси / Нікбахт Е., Гроппеллі А.А – К.: Основи, 1993. – 382 с.

32. Ногіна С. Управління оборотними засобами підприємства [Електронний ресурс] / С. Ногіна, С. Шумікін, О. Шевченко // Економічний аналіз. – 2012. – Т. 10(3). – С. 354-356. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2012_10\(3\)_81](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2012_10(3)_81)
33. Огійчук М. Ф. Економетричне моделювання ефективності використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / М. Ф. Огійчук, С. І. Василішин // Облік і фінанси. – 2014. – № 1. – С. 120-126.
34. Однат А. Особенности влияния механизма управления оборотными средствами на производственно-хозяйственную деятельность промышленного предприятия / А. Однат // Вісник економічної науки України. – 2016. – № 2. – С. 6-9.
35. Окселенко Н.О. Факторний аналіз оборотності оборотних активів як інструмент пошуку напрямів прискорення / Н.О. Окселенко // Экономика Крыма. – 2010. – №4 (33). – С. 312 – 315.
36. Осипов В. И. Экономика предприятия: Учебник для высших учебных заведений / В. И. Осипов. – О.: Маяк, 2005. – 724 с.
37. Офіційний сайт CRH Україна [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.crhukraine.com/ru>
38. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
39. Офіційний сайт мережі гіпермаркетів «Епіцентр К» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://epicentrk.ua>
40. Партута Т. О. Ефективність використання оборотних засобів підприємства [Електронний ресурс] / Т. О. Партута // Агросвіт. – 2012. – № 13. – С. 62-68. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2012_13_15
41. Пархоменко О.П. Уточнення визначення сутності поняття оборотний капітал: [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nbuv.gov.ua>.
42. Пеняк Ю. С. Практичні аспекти оцінки ефективності використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств / Ю. С. Пеняк,

- І. М. Сафронська // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Ґжицького. – 2013. – Т. 15, № 2. – С. 275-279.
43. Пеняк Ю. С. Структура джерел формування оборотних засобів сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / Ю. С. Пеняк // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Ґжицького. – 2011. – Т. 13, № 1(2). – С. 165-168. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnu_2011_13_1\(2\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnu_2011_13_1(2)_30)
44. Пеняк Ю. С. Тенденції ефективності використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / Ю. С. Пеняк, О. С. Ментей // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. – 2013. – № 7. – С. 187-192.
45. Петрова Н.В. Формування оборотних коштів промислових підприємств: монографія. / Н.В. Петрова; за ред. В.І. Осипова. – Одеса: Атлант, 2007. – 232 с.
46. Покропивний С. Ф. . Економіка підприємства: Підручник. – 2-ге видання, перероб. та доп. – К: КНЕУ, 2001. – 528 с.
47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс». Затверджено наказом МФУ від 31.03.1999 № 87. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Затверджено наказом МФУ від 20.10.1999 р. № 246. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
49. Примак Т.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 4-те вид., стер. – К.: Вікар, 2006.–219 с.
50. Пужай-Черета А. М. Економічна сутність оборотних засобів та їх кругообігу сільському господарстві [Електронний ресурс] / А. М. Пужай-Черета // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2013. – № 3. – С. 81-85.

51. Пужай-Черета А. М. Ефективність використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств: управлінський аспект [Електронний ресурс] / А. М. Пужай-Черета // Агросвіт. – 2013. – № 16. – С. 60-63. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2013_16_11
52. Пужай-Черета А. М. Показники оцінки в управлінні елементами оборотних засобів сільськогосподарських підприємств / А. М. Пужай-Черета // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 16. – С. 112-114.
53. Роштейн Л. А. Оборотные средства в промышленности / Роштейн Л. А. – М.: ФиС, 1986. – 93 с.
54. Рубай О. В. Підвищення ефективності використання оборотних засобів сільськогосподарськими підприємствами [Електронний ресурс] / О. В. Рубай // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9(3). – С. 175-181.
55. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. – Минск: Новое знание, 2014. – 688с.
56. Сайт ТОВ «Гранд Бетон» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.odessacement.com.ua/ru>
57. Сорока Р. Механізм управління оборотним капіталом торговельних підприємств // Регіональна економіка. – 2003. – № 4. – С. 200-204.
58. Стецюк П. А. Політика управління оборотними засобами сільськогосподарських підприємств: теоретико-методологічний аспект [Електронний ресурс] / П. А. Стецюк // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. – 2013. – № 11. – С. 62-67.
59. Стогнієнко К.В. Історичні аспекти оборотних коштів підприємства / Стогнієнко К.В., Малишко В.С. // Студентський науковий збірник ФЕУП. – Одеса, ОНЕУ, 2018. – № 29. – Вип..2
60. Сукач О. М. Підходи щодо оптимізації управління оборотними засобами підприємства [Електронний ресурс] / О. М. Сукач, Н. В. Романенко // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія:

- Економіка і менеджмент. – 2015. – № 2. – С. 128-134. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsuem_2015_2_15
61. Сухарський В. С. Економічний словник: довідник / Сухарський В. С. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002.– 328 с.
62. Ткаченко Т. П. Проблеми та перспективи фінансування будівельної галузі в Україні / Т. П. Ткаченко, О. Ю. Токарська // Сучасні проблеми економіки і підприємництва. – 2017. – №. 20. – С. 158-163.
63. Топольницька Т. Б. Особливості функціонування цементної галузі України в сучасних умовах / Т. Б. Топольницька // Молодий вчений – 2017. – №. 4 (44) – С. 776-779.
64. Фінанси підприємств: Підручник / Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін. – 5-те вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2004. – 546 с.
65. Холт Р.Н. Основы финансового менеджмента / Холт Р.Н. Пер. с англ. – М.: Дело, 1995. – 128 с.
66. Хоменко Л. М. Використання оборотних засобів із застосуванням динамічної моделі управління запасами [Електронний ресурс] / Л. М. Хоменко // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. Сер. : Економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 167-172. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknek_2014_1_21
67. Чухно А.А. Природа сучасних грошей, кредиту та грошово-кредитної політики / Чухно А.А. // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 3–11.
68. Шваб Л.І. Економіка підприємства / Шваб Л.І. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е вид. – К.: Каравела, 2005. – 568 с.
69. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент / Шелудько В.М. Підручник. – К.: Знання, 2006. – 439 с.
70. Шереметинська О. В. Управління оборотними засобами підприємств хлібопекарської промисловості на основі програмно-цільового підходу [Електронний ресурс] / О. В. Шереметинська. // Ефективна економіка. – 2014. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_2_53

71. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер. – М.: Прогресс, 1982. – 453с.
72. Ядгаров Я.С. История экономических учений: учебник для вузов / Ядгаров Я.С. – 3-е изд. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 320 с.
73. Янковий О.Г. Детерміновані моделі факторного економічного аналізу. Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: Монографія // За заг. ред. А.З. Підгорного. – Одеса: Атлант, 2012. – С. 125-143.